

Suhterikkus Eesti ühiskonnas ja selle seos üldise eluga rahuloluga

Oliver Nahkur

Selle artiklile tuleb viidata järgmiselt:

Nahkur, O. (2026). Suhterikkus Eesti ühiskonnas ja selle seos üldise eluga rahuloluga . Ainsaar, M. (toim). Hea Eesti Heaolu uuringu esimene voor. Tartu Ülikool.

Sissejuhatus

Praegusel turbulentisel ajal on üha rohkem esile kerkinud inimestevaheliste suhete ja toetuse roll inimeste heaolus. Mariano Rojas (2020; 2024; 2025) on pakkunud välja suhterikkuse (*relational wealth*) kontseptsiooni, mida ta on kasutanud ladina-ameeriklaste oodatust kõrgema subjektiivse heaolu seletamiseks. Rojase kohaselt on Ladina-Ameerika ühiskondades inimestevahelised suhted lähedased, soojad, vastastikku hoolivad. Sellised isikupõhised (*person-based*) suhted mõjutavad heaolu otseselt näiteks emotsionaalse seotuse, turvatunde ja kuuluvuse kaudu. Suhterikkus tähendabki arvukaid isikupõhiseid ehk lähedasi ja sooje suhteid inimeste elus. Meil puudub teadmine suhterikkusest Eesti ühiskonnas, sh selle rollist heaolus. Seetõttu otsime vastuseid küsimustele: (1) milline on Eesti elanike hinnang suhterikkusele ning kuidas see varieerub soo, vanuse, majandusliku toimetuleku ja rahvuse lõikes?; (2) kuivõrd on hinnang suhterikkusele seotud Eesti inimese subjektiivse heaoluga?

Tulemused

Suhterikkus

Suhterikkuse hinnang Eestis (keskmine 2.88) on kergelt kaldu negatiivse hinnangu poole – 32% vastanutest ei nõustu ja 23% nõustuvad väitega, et meie ühiskonnas on inimestevahelised suhted soojad ja lähedased, 45% ei nõustu ega ole vastu.

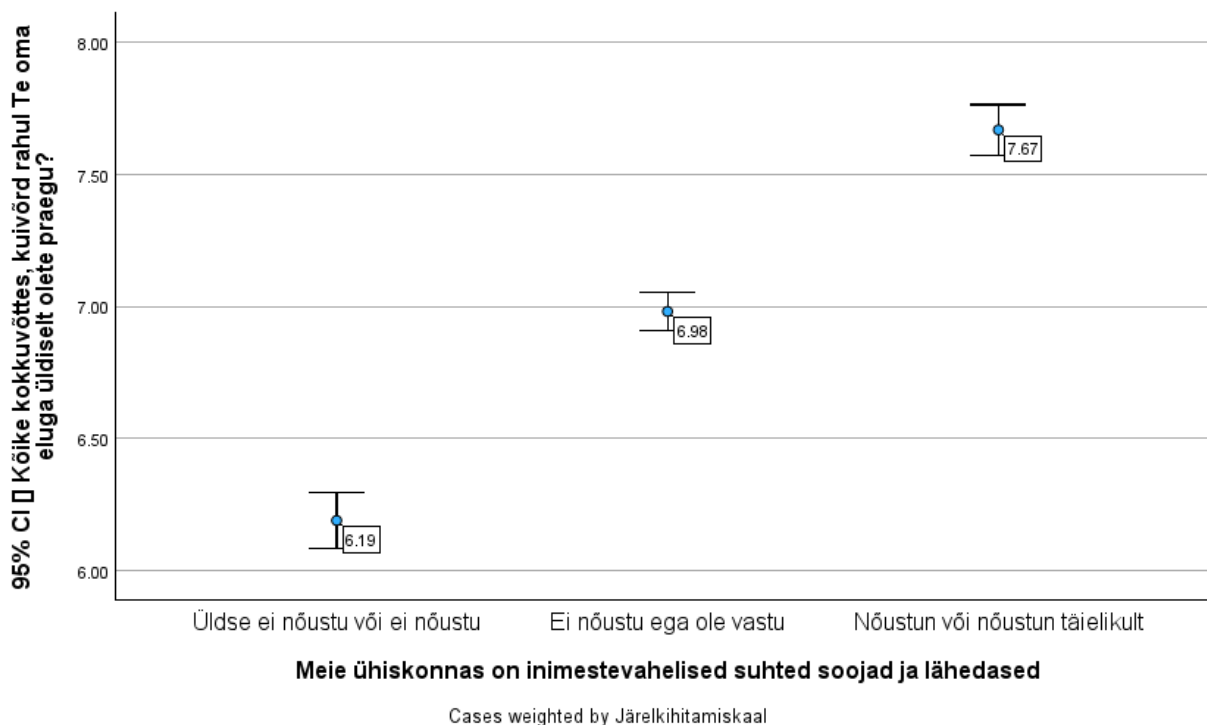
Suhterikkuse osas on positiivsemad (statistiliselt olulised erinevused; sulgudes nõustujate %)

- mehed võrreldes naistega (26% vs. 20%)
- noored (18–25a; 25%) võrreldes kesk- (36–65a; 21–23%) ja vanemaealistega (66+ a; 22%)

- majanduslikult toimetulevad võrreldes mitte toimetulevatega (25% vs. 18%)
- muust rahvusest inimesed võrreldes eestlaste ja venelastega (40% vs. 19% vs. 27%) ning venelased võrreldes eestlastega.

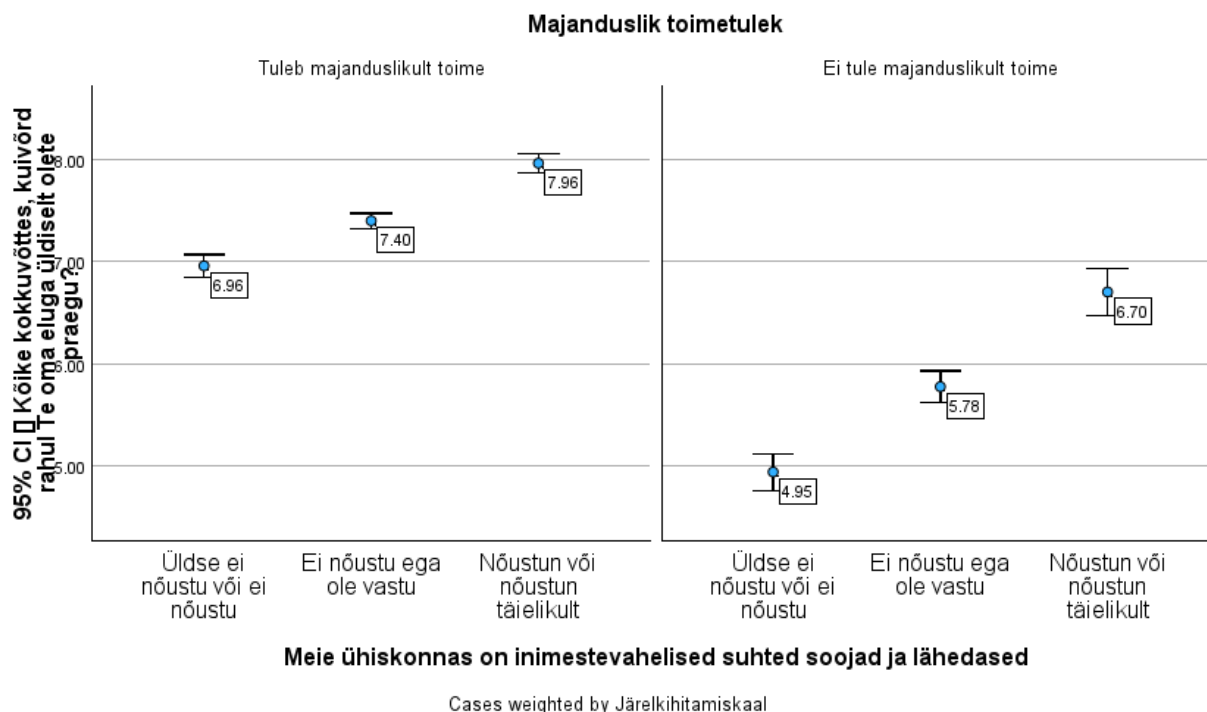
Suhterikkus ja üldine eluga rahulolu

Suhterikkus on selgelt seotud inimeste üldise eluga rahuloluga. Inimesed, kes nõustuvad, et meie ühiskonnas on inimestevahelised suhted soojad ja lähedased on Eesti keskmisest (6,88) selgelt kõrgema ning mittenõustujad madalama üldise eluga rahuloluga (joonis 1).

Joonis 1. Üldise eluga rahulolu hinnang vastajate suhterikkuse hinnangute lõikes.

See kehtib nii meeste kui naiste puhul, kõikides vanuse- ja rahvusrühmades, kuid mitte majandusliku toimetulekurühmades. Majanduslikult toimetulevate seas on eluga rahuolu Eesti keskmisest kõrgem nii suhete soojuse ja lähedusega mittenõustujate, neutraalsete kui nõustujate seas (joonis 2). Vaadeldavate rühmade lõikes on aga selgelt kõige madalama keskmise rahuloluga (4,95) majanduslikult mittetoimetulevad, kes ei nõustu suhete soojuse ja lähedusega Eesti ühiskonnas.

Joonis 2. Üldise eluga rahulolu hinnang vastajate suhterikkuse hinnangute ja majandusliku toimetulekurühmade lõikes.

Üldine eluga rahulolu varieerub suhterikkuse hinnangu lõikes vastaja sooti, vanuseti, rahvusesti ja majandusliku toimetuleku kaupa.

- Suhterikkuse hinnangust lähtuvalt varieerub üldine eluga rahulolu meestel enam võrreldes naistega. Negatiivse suhterikkuse hinnanguga meeste üldine eluga rahulolu (5,94) on statistiliselt oluliselt madalam sama hinnanguga naistest (6,38). Positiivse suhterikkuse hinnanguga naiste üldine eluga rahulolu (7,77) sarnaneb sama hinnanguga meeste rahuloluga (7,58).
- Vanuserühmiti varieerub üldine eluga rahulolu suhterikkuse hinnangu lõikes enam 18–25 ja 51–65-aastaste seas. Negatiivse ja positiivse suhterikkuse hinnanguga 18–25-aastaste eluga rahulolu keskmine oli vastavalt 5,68 ja 7,43 ning 51–65-aastaste seas 5,98 ja 7,68.
- Suhterikkuse hinnangust lähtuvalt varieerub üldine eluga rahulolu majanduslikult mittetoimetulevate seas enam võrreldes toimetulevatega (joonis 1).
- Üldine eluga rahulolu varieerub eestlaste ja venelaste seas suhterikkuse hinnangust lähtuvalt enam kui muust rahvusest inimeste seas. Seejuures nii negatiivse kui ka positiivse suhterikkuse hinnanguga venelaste keskmine eluga rahulolu oli oluliselt madalam kui sama hinnanguga eestlastel – vastavalt 5,73 ja 7,22 ning 6,30 ja 7,82.

Kokkuvõte

Suhterikkus on seotud eluga rahuloluga. Eesti inimesed ei ole valdavalt nõus, et Eesti ühiskonnas on inimestevahelised suhted soojad ja lähedased. Vaid väike osa kogeb suhteid soojade ja lähedastena. Isikutevaheliste suhete positiivsem tajumine seostub selgelt kõrgema ja negatiivne hinnang madalama eluga rahuloluga. Majanduslik toimetulek on siiski heaolu võtmetegur: majanduslike raskustega inimesed on kõige vähem eluga rahul, eriti kui nad hindavad suhterikkust negatiivselt. Majanduslikult toimetulevate seas on suhterikkuse roll eluga rahulolus väiksem. Suhterikkuse hinnangud ja nende mõju rahulolule erinevad ka sooti, vanuseti ja rahvuseti, kuid üldine muster – suhterikkuse seos heaoluga – püsib.

Kasutatud kirjandus

Rojas, M. (2020). Well-being in Latin America: Drivers and policies. Springer.

Rojas, M. (2024). Person-based interpersonal relations and happiness in Latin America. H. Selin & G. Davey (toim.), Happiness across cultures: Views of happiness and quality of life in non-Western cultures (lk. 153–169). Springer.

Rojas, M. (2025). Family relationships are primary for well-being: A person-based relationship approach. Social Indicators Research, 180, 1797–1813. <https://doi.org/10.1007/s11205-025-03529-3>